

HØRINGSUTTALELSE OM DET OFFENTLIGE GRUNNSKOLETILBUDET I LESJA KOMMUNE.

Det vises til sak 6/2026 behandlet i kommunestyret 19.03.26. Saksfremlegg lagt ut som høringsnotat på kommunens nettside 20.03.26. med høringsfrist 01.04.26.

Lesja kommune vil nå å legge ned grunnskoletilbudet på Lesjaskog som følge av at Fjellnær friskule ble godkjent av Utdanningsdirektoratet 22.12.25..

Barnehage/skoletilbud, forutsigbarhet, tilgang på gode tjenester, trygge lokalsamfunn og gode oppvekstvilkår er svært viktige faktorer for både bosetting, tilflytting, trygghet og trivsel i kommunen. Nærskolen er særdeles viktig for befolkningen og lokalsamfunnet i Lesja-vest.

Arbeidsgruppen som har gått i bresjen for å etablere Fjellnær friskule, har gjort en enestående og formidabel jobb. Belønning for solid arbeid og et stort engasjement for lokalsamfunnet, er godkjenning av friskolen hos Utdanningsdirektoratet.

Hva betyr dette for lokalsamfunnet i Lesja vest? De får nå mulighet til å etablere en lokal 1-10 nærskole/friskule. Dette er viktig for å sikre en nærskole, trygge nærmiljøer, forutsigbarhet og redusere reisetid som gir mer fritid. Skolen er ikke bare en læringsarena, men representerer også limet i lokalsamfunnet- som fremmer både identitet og tilhørighet. **Gode skoler/ nærskoler er i dag kanskje en av de viktigste folkehelseiltakene i lokalsamfunnet.**

HØRINGSNOTATET

I slike store og inngripende saker som skolestruktur, hadde det vært hensiktsmessig om administrasjonen hadde utarbeidet et eget selvstendig høringsnotat og lagt opp til en grundigere prosess i forkant. Søknad og godkjenning av friskolen er tross alt velkjent.

Å endre skolestruktur, berører både enkeltpersoner, familier og lokalsamfunn, og prosessen som ble gjennomført med nedleggelse av ungdomstrinnet på Lesjaskog i 2024 var alt annet enn god. Det legges også denne gang opp til svært korte frister for høring og saksbehandling.

Det savnes også et tydeligere kunnskapsgrunnlag. I høringsnotatet er det uklart hva høringsinstansene egentlig skal ta stilling til og hva kommunen ønsker innspill på. Det opplyses heller ikke hvem som er viktige høringsinstanser. F.eks. kan Fylkeskommunen bli sentral ift skoleskyss hvis ikke Fjellnær friskule får starte opp fra høsten 2026.

Det er ramset opp en rekke «uheldige konsekvenser» ved en nedleggelse av Lesjaskog skule uten at disse er konkretisert eller redegjort nærmere for.

Dette er uheldig da konsekvenser ser ut til å berøre flere ansattgrupper, fagmiljøer, elevenes læringsmiljø, forebyggende tiltak og enkelte lovpålagte tjenester til barn og unge. Slik det er beskrevet i saken, skaper det mer uklarhet og flere ubesvarte spørsmål.

Det går heller ikke frem av saken/høringsnotatet at det er innhentet uttalelser berørte parter. Dokumentasjon fra elevundersøkelsen det refereres til i saken, savnes. Dette ville bidratt til å

opplyse saken bedre. Ungdomsråd og fellesrådet hadde møter vedr saken hhv 23 og 24 mars – altså kun en drøy uke før høringsfristen som er midt i påskeuken. Det blir da svært kort tid for administrasjonen til å innarbeide innkomne høringsuttalelser i saken.

BARN OG UNGE I LESJA KOMMUNE

Kommunen har ansvar for en rekke lovpålagte oppgaver til alle barn og unge i Lesja. Det skilles ikke på barn og unge som går på offentlig og privat skole. Det er viktig at kommunen ikke nå lager et kunstig skille mellom barn unge som går i private og offentlig skole som følge av nedleggelse av grunnskoletilbudet på Lesjaskog. Forebygging og helsefremming er også et grunnleggende fundament og krav i [oppvekstreformen](#).

Dette er godt beskrevet i [Plan for forebyggende arbeid med barn og unge Lesja kommune 2024-2027, vedtatt i kommunestyret 23.05.24 – sak 21/2024](#).

«Oppvekstsvilkårene til barn og unge blir i stor grad fastsatt ut fra kommunale vedtak og gjennom kommunale tilbud og tjenester. Forebyggende virksomhet og samarbeid er nedfelt i en rekke lover og regelverk. Forebyggende barne- og ungdomsarbeid er først og fremst et kommunalt ansvar. For å sikre at dette arbeidet får nødvendig status og prioritet, må arbeidet forankres på øverste politiske og administrative nivå, samt i alle tjenesteledd og -nivå». (fra planen s.6)

SKOLEHELSETJENESTE OG FOREBYGGENDE ARBEID

Helsefremmende og forebyggende tjenester er lovpålagt, herunder helsestasjon og skolehelsetjeneste. Disse tjenestene skal ytes til **alle** barn og unge i kommunen. Det skilles ikke på elever i offentlig og privat skole.

[Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2](#) inneholder kravene til tjenestene kommunene skal tilby. Tjenesten skal være et helhetlig tilbud til barn og unge og deres familier. Helsestasjonen og skolehelsetjenesten samarbeider også med leger, fysioterapeut, psykisk helse, barnevern og andre fagmiljø etter behov. I [Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten](#) presiseres ytterligere formål, virkeområde og kommunens ansvar. Videre henvises også til [Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom](#).

Det er kommunestyret som fastsetter overordnet nivå og omfang av tjenestetilbud i kommunen – herunder skolehelsetjenesten og annet forebyggende arbeid.

Kommunedirektøren opplyser *at en nedleggelse av Lesjaskog skole vil endre ressursbehovet for skolehelsetjenesten*. En nedleggelse av en offentlig skole er i seg selv ikke en gyldig grunn til å endre ressursbehovet. Elevtallet totalt i kommunen forblir uendret.

- På hvilket grunnlag mener kommunedirektøren at ressursbehovet for skolehelsetjeneste må endres som følge av nedleggelse av Lesjaskog skole? Hva består denne endringen i

konkret og hva blir konsekvensen for tilbudet om skolehelsetjeneste til barn og unge i Lesja? Hva er minstekravet og hvordan beregnes det?

Stilling som **barn og ungdomskontakt** er ikke lovpålagt, men lovpålagte oppgaver *kan være* tillagt dette funksjonen. Uansett en svært viktig funksjon for elevene som må drøftes, vurderes og redegjøres for i saken om skolestruktur som skal behandles i kommunestyret.

FOLKEHELSEPERSPEKTIVET

Endringer i skolestruktur og grunnskoletilbud kan få både positive og negative konsekvenser for folkehelsen – både på individ-, gruppe og samfunnsnivå.

Folkehelseperspektivet er ut fra det jeg kan se, verken vurdert i prosessen med sammenslåing av ungdomstrinnet eller i prosessen med nedleggelse av den offentlige skolen på Lesjaskog. Hvordan påvirker dette berørte og hvordan blir de ivaretatt i prosessen?

Kommunestyret vedtok [Folkehelseoversikt for Lesja kommune 2025-2028](#) i kommunestyret 20.02.25 – sak 2027/7. Se gjerne side 25-28 i oversikten.

[Folkehelseloven](#) gir kommunene et lovpålagt ansvar for å fremme folkehelsen i befolkningen. Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helsen til innbyggerne og forebygger utenforskap og sosiale ulikheter. Medvirkning er også et sentralt og bærende prinsipp i folkehelseloven.

Kommunen skal fremme folkehelse og sikre at folkehelseperspektivet er en del av virksomhetens kontinuerlige planlegging, forvaltning og tjenesteyting. God helse er et resultat av god politikk. De folkevalgte beslutninger påvirker våre liv, helse og livskvalitet. En god saksutredning gjør det mulig for politikerne å vurdere kvaliteten på beslutningsunderlaget og få en tilfredsstillende oppfatning av virkningene tiltaket eller planen har for innbyggernes helse, lokalmiljø og samfunn.

ROS-analyser og konsekvensutredninger i saker som får konsekvenser for ansatte, elever, familier og innbyggere, skal beskrive hva som er gjort og hva som ikke er gjort, og mulige utfall for folks helse og lokalsamfunn. Beskrivelsen og analysene bør omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger.

- Har kommunen gjort en vurdering av- og redegjort for folkehelseperspektivet knyttet til endring i skolestruktur? Det er meget god grunn til å anta at etablering av Fjellnær friskule har positive folkehelsekonsekvenser for befolkningen i Lesja vest ved at de nå får etablert nærskolen Fjellnær friskule.
- Er saken forelagt kommuneoverlegen? Kommuneoverlegen skal sikre at helsekonsekvenser blir vurdert i kommunens fysiske og sosiale planlegging, og burde her fått mulighet til å komme med en uttalelse.

HØRING HANDLER OM Å LYTTE TIL FOLKET OG Å SPILLE PÅ LAG

Kommunedirektøren opplyste i siste kommunestyre at skolesaken har vært svært krevende. Er det innhentet erfaringer fra andre kommuner som har hatt tilsvarende saker? Det har i hele prosessen – fra både administrasjonen og flere politikere – vært mye søkelys på utfordringer og negative konsekvenser med etablering av friskolen på Lesjaskog.

Slik diskusjonen har utviklet seg nå, kan det også utgjøre en risiko for en forskjellsbehandling av elever i offentlig og privat skole i tilbud av lovpålagte tjenester. Det er derfor helt sentralt at kommuneledelsen er tydelige i sin offentlige rolle, tilrettelegger for å skape trygghet, bidrar til gode og gjensidige forventningsavklaringer med Fjellnær friskule, tar ansvar for å sikre likeverdige tjenester og skaper forutsigbarhet når det nå ligger an til å bli endringer i det offentlige skoletilbudet. Det må være gode muligheter for godt samarbeid mellom privat og offentlig skole hvis barn og unges beste er fokus. **Er det gjort en mulighetsanalyse?**

Viktig å se mulighetsrommet, ha fokus på gode løsninger og å få fram de positive sidene!

- Med Fjellnær friskole kan grunnskoleelever fullføre 1-10 klasse på samme skole i et trygt og kjent miljø – noe et flertall åpenbart ønsker. Både elever, lærere og foresatte.
- Kortere reisevei til skole gir mer tid til familie, venner og fritidsaktiviteter.
- Positivt for både lokalmiljø, lokalsamfunn og kommunens omdømme.
- Bidrar til å opprettholde bosetting, attraktivt for tilflytting og å opprettholde lokale arbeidsplasser i Lesja-vest. Viktig også med tanke på kommunens Bjorli-satsing.

Høringsuttalelser er en fundamental del av beslutningsgrunnlaget i kommunale planprosesser og politiske saker. De sikrer åpenhet, medvirkning og demokratisk kontroll før endelige vedtak fattes, samtidig som ansatte, elever, foreldre, innbyggere og andre berørte parter får anledning til å påvirke viktige beslutninger som angår deres liv og fremtid.

Forvaltningsloven legger til grunn at forvaltningen skal opplyse sakene så godt som mulig før det blir tatt beslutninger. Det er derfor avgjørende at alle høringsuttalelser blir lest og vurdert på en objektiv måte og at relevante innspill og momenter fra høringsuttalelser blir tatt inn og vektlagt i den endelige saken som legges frem for kommunestyret 16.04.26.

Ansvarlig politisk og administrativ ledelse må også forebygge at det ikke skapes kunstige skiller, blir skjevfordeling av ressurser og skaper sosiale ulikheter mellom elever i privat og offentlig skole. Videre sørge for at vedtak om grunnskoletilbudet i Lesja følges opp på en tillitsvekkende og god måte - til alle barn og unges beste i Lesja kommune.

Viktig å anerkjenne engasjementet, demokratiet, vise tillit og lytte til folket som både ønsker og viser at det er fullt mulig å få startet opp Fjellnær friskole høsten 2026. Det forutsetter blant annet nedleggelse av det offentlige skoletilbudet på Lesjaskog og at Lesja kommune nå spiller på lag for at dette skal lykkes.

Mvh

Therese Hole, innbygger i Lesja kommune.

Lesja 30.03.26